Maa- ja metsätalousministeriö
Erityisasiantuntija Antti Leinonen

Maa- ja metsätalousvaliokunta
Eduskunta

Viite: HE 30/2026 vp

Lisäselvitys maa- ja metsätalousvaliokunnalle muiden jäsenvaltioiden toimenpiteistä liittyen EU:n tuomioistuimen Voore Mets -ratkaisuun

EU:n tuomioistuin antoi elokuussa 2025 ratkaisun (Voore Mets ja Lemeks Põlva, asia C-784/23), jossa tuomioistuin täsmensi EU:n lintudirektiivin (2009/147/EU) tulkintaa metsätalouden harjoittamisen osalta. Ratkaisun mahdolliset vaikutukset muiden jäsenvaltioiden lainsäädäntöön eivät vielä ole selvillä. Useissa jäsenvaltioissa EU:n lintudirektiivin 5 artiklan velvoitteet on aikanaan täytäntöönpantu luonnonsuojelulainsäädännöllä, eikä niitä ole viety metsien käyttöä säätelevään lainsäädäntöön. Lisäksi kansallisesti on voitu säätää metsätaloutta ja muita maankäyttömuotoja koskevista suojelusäännösten soveltamisen poikkeuksista. Esimerkiksi Itävallassa ja Sloveniassa metsätalouden tavanomainen harjoittaminen ei riko kansallisia luonnonsuojelusäännöksiä.

EU:n tuomioistuimen Voore Mets -ratkaisun jälkeen Ruotsissa ympäristönsuojeluvirasto (Naturvårdsverket) ja Ruotsin metsävirasto (Skogsstyrelsen) ovat tiedottaneet tarkistavansa ohjeita lajien suojeluun liittyvien tapausten käsittelystä metsätaloudessa. Samassa yhteydessä Ruotsin viranomaiset ilmoittivat antavansa lisää ohjeita kieltojen käytännön soveltamisesta sekä arvioivansa lisäohjeistuksen tarvetta.

Virossa kansalliseen luonnonsuojelulakiin vietyjen lintudirektiivin 5 artiklan kieltojen noudattamista valvotaan riskiperusteisesti. Metsät on luokiteltu pesivien lintuparien määrän perusteella kolmeen luokkaan. Jos pesintäaikana tehtävät hakkuut ovat välttämättömiä, hakkuita on vältettävä vanhemmissa, linnustoltaan rikkaissa metsätyypeissä. Muista omistajaryhmistä poiketen valtion omistamissa metsissä hakkuut on kielletty kokonaan lintujen pesintäaikana.

EU:n tuomioistuimelta ennakkoratkaisua asiassa C-784/23 pyytänyt Viron korkein tuomioistuin (Riigikohus) totesi 19.1.2026 antamassaan ratkaisussa muun muassa, että direktiivit jättävät jäsenvaltioille perustavanlaatuisen valinnanvaran niissä säädettyjen tulosten saavuttamismenetelmän suhteen (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 288 artiklan 3 kohta) ja että tässä valossa oikeudellisen selkeyden varmistamiseksi olisi kieltojen soveltamisesta perusteltua pyrkiä löytämään mahdollisuuksia säätää tarkemmin kansallisessa laissa tai asetuksessa (kohta 36).

Tällä hetkellä ministeriön tiedossa ei ole muiden jäsenvaltioiden lainsäädäntöhankkeita, joissa lintudirektiivin soveltamista koskevia määräyksiä olisi viety metsälainsäädäntöön Suomen esitystä vastaavalla tavalla. Viitaten Viron korkeimman oikeuden edellä viitattuun ratkaisun kohtaan, voi lailla säätämisen tarve kuitenkin jatkossa ilmetä myös muissa jäsenvaltioissa.